

Bemærkninger til foranstående forslag til folketingsbeslutning.

Indledning.

Fortrinsvis på de olieproducerende og -eksporterende udviklingslandes initiativ vedtog FN's Verdensfødevarekonference, der fandt sted den 5.-16. november 1974 i Rom, en resolution, hvori der foreslås oprettet en international fond for landbrugsudvikling med henblik på finansiering af landbrugsudviklingsprojekter i udviklingslandene. Resolutionen foreslog endvidere, at FN's generalsekretær skulle anmodes om hurtigst muligt at indkalde til et møde mellem alle interesserede bidragydende udviklede lande, bidragydende udviklingslande og mulige modtagerlande med henblik på udarbejdelse af en overenskomst om oprettelse af fonden. Ved bidragydende udviklingslande tænkte man på de olieproducerende og -eksporterende udviklingslande.

I resolutionsteksten fra Verdensfødevarekonferencen fastlægges en række generelle retningslinier for etableringen af fonden. Fondens skulle styres af et repræsentantskab, hvori de tre kategorier af medlemmer: udviklede lande, bidragydende udviklingslande og andre udviklingslande skulle sikres ligelig indflydelse. Det omtales endvidere, at fonden skulle operere gennem eksisterende internationale og regionale udviklingsorganisationer. Fondens skulle blive operativ, når den havde udsigt til at få tilført substantielle nye midler til bistand til udviklingslandene og til at få en kontinuerlig virksomhed.

FN's generalforsamling tiltrådte i december 1974 på sin 29. samling Verdensfødevarekonferencens resolution, hvorefter FN's generalsekretær i løbet af 1975 og begyndelsen af 1976 indkaldte til i alt tre møder mellem interesserede lande. Det lykkedes under disse møder at nå til enighed om de fleste spørgsmål i forbindelse med udarbejdelsen af en oprettelsesoverenskomst for fonden, og der udarbejdedes et udkast til en sådan overenskomst. På et væsentligt punkt viste der sig imidlertid at bestå en meget forskellig opfattelse mellem gruppen af udviklede lande på den ene side og de bidragydende udviklingslande på den anden side. Det var de udviklede landes opfattelse, at den ligelige indflydelse i fondens styrende organer forudsatte, at bidragene fra de to grupper var tilnærmelsesvis lige store, hvorimod de bidragydende udviklingslande ikke anerkendte denne opfattelse.

Udkastet til overenskomst skulle godkendes på en særlig indkaldt FN-konference, som imidlertid ikke kunne indkaldes, førend bidragstilsagnene til fonden sandsynliggjorde, at den i aftaleteksten fast-

satte bidragsmålsætning på 1 milliard dollars ville blive nået. Det var derfor nødvendigt, at situationen omkring bidragstilsagnene til fonden blev afklaret, og FN's generalsekretær forhørte derfor alle interesserede donorlande om deres forventede bidrag til fonden. I lyset af svarene på denne forespørgsel skønnede han, at bidragsmålsætningen ville blive nået, og han indkaldte den 10.-13. juni 1976 i Rom den særlige konference om oprettelse af fonden.

Det viste sig imidlertid ved denne lejlighed, at bidragsmålsætningen ikke blev nået, og at de udviklede lande og de bidragydende udviklingslande fortsat havde forskellige forventninger til størrelsen af hinandens bidragstilsagn. Mange udviklede lande gjorde således deres bidragstilsagn betingede af, at de samlede bidragstilsagn fra henholdsvis udviklede lande og bidragydende udviklingslande var tilnærmelsesvis lige store. De bidragydende udviklingslande, som nu havde besluttet at yde deres bidrag til Landbrugsudviklingsfonden ved betaling fra den særlige OPEC-fond, gjorde modsætningsvis deres bidragstilsagn på 400 mill. dollars betinget af, at de udviklede lande bidrog med mindst 60 pct. af bidragsmålsætningen.

Selv om konferencen godkendte udkastet til oprettelsesoverenskomst for fonden, måtte den dog samtidig konstatere, at bidragsmålsætningen på 1 milliard dollars ikke var nået, hvilket indebar, at aftaleteksten ikke kunne åbnes for undertegnelse af de deltagende lande. Fornye henvendelser til de deltagende donorlande resulterede i løbet af efteråret 1976 i fremkomsten af yderligere bidragstilsagn fra donorlande både blandt de udviklede lande og blandt OPEC-landene. Da det samtidig lykkedes FN's generalsekretær at overtale de donorlande, der havde knyttet betingelser til deres bidragstilsagn, til at frafalde disse betingelser, kunne generalsekretæren den 20. december 1976 konstatere, at bidragsmålsætningen på 1 milliard dollars var nået, og at aftalen var åben for undertegnelse. Fondens samlede begyndelseskapital er herefter ca. 1022 mill. dollars, hvoraf ca. 1012 mill. dollars er i konvertibel valuta. De vestlige udviklede lande bidrager med i alt ca. 567 mill. dollars, medens OPEC-landenes samlede bidragstilsagn udgør 435,5 mill. dollars.

Under sædvanligt bevillingsmæssigt forbehold gav man fra dansk side oprindeligt tilsagn om et bidrag på 5 mill. dollars, men efter appellen fra FN's generalsekretær har man senere forhøjet dette tilsagn til 7,5 mill. dollars, som ventes betalt over tre år.